

Prima instanță: Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău
Judecător: N. Arabadji
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: I. Cimpoi, N. Craiu, N. Simciuc

Dosarul nr. 2ra-2649/15

DECIZIE

04 noiembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii:

Iulia Sîrcu
Ion Corolevschi, Iuliana Oprea
Vladimir Timofti, Ion Druță

examinând recursul declarat de către Frunza Nina,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Frunza Nina împotriva lui Frunze Viorel și Frunza Leon, intervenienții accesorii notarul public Cobăneanu Angela, Oficiul cadastral teritorial Chișinău al întreprinderii de Stat „Cadastru” privind repunerea în termen, rezilierea parțială a contractului de donație și restituirea bunurilor imobile,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2015, prin care a fost admis apelul declarat de Frunza Nina, casată hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău 30 decembrie 2013 și pronunțată o nouă hotărîre,

c o n s t a t ă :

La 21 octombrie 2011, Frunza Nina a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Frunze Viorel și Frunza Leon, intervenienții accesorii notarul public Cobăneanu Angela, Oficiul cadastral teritorial Chișinău al întreprinderii de Stat „Cadastru” privind repunerea în termen, rezilierea parțială a contractului de donație și restituirea bunurilor imobile.

În motivarea acțiunii a indicat că, împreună cu soțul său Frunza Leon, locuiesc în satul Grătiești, str. V. Alecsandri 8, unde dețin cu drept de proprietate comună în devălmășie casa de locuit, anexele gospodărești și terenul aferent cu suprafața de 0,1375 ha. Indică că, în luna august 2006 fiul acestora Frunze Viorel, care domiciliază permanent și lucrează peste hotarele țării, a venit la aceștia și le-a propus să-i înstrăineze casa în care locuiesc, iar el în schimb își va asuma angajamentul de a-i ajuta material, și anume să-i asigure cu haine, medicamente și alte mijloace necesare pentru existență. Menționează că, au mers împreună cu Frunze Viorel la biroul notarial, unde soțul acesteia Frunza

Leon, a semnat contractul de înstrăinare a casei de locuit, însă invocă că notarul i-a propus acesteia să semneze o declarație, unde despre semnificația și efectele acestuia nu i-a fost explicat nimic. Reclamanta mai indică, la semnarea contractului de înstrăinare a casei nu i-a fost eliberat un exemplar al acestui act, doar în luna decembrie a anului 2010, după schimbarea comportamentului și atitudinii lui Frunze Viorel față de ea și soțul acesteia, a obținut o copie a contractului, respectiv doar atunci a făcut cunoștință despre faptul că, casa acestora și terenul aferent din satul Grătiești, str. V. Alecsandri 8, contrar voinței lor a devenit proprietatea lui Frunze Viorel, iar acesta nu are careva obligații față de ei.

Menționează că, în pofida promisiunii de a le oferi ajutorul necesar, pîrîtul Frunze Viorel, în ultima perioadă nu-i mai susține material, deși în 2004 a suferit un infarct miocardic acut, iar în 2011 a fost supusă unei intervenții chirurgicale oftalmologice și pentru continuarea tratamentului necesită ajutor material. Reclamanta invocă faptul că, dacă i-ar fi fost explicat la momentul semnării contractului, despre sensul și conținutul contractului care a fost semnat de soț în 2006 și efectele declarației semnate de aceasta la 11 august 2006, nu ar fi dat acordul la înstrăinarea casei și terenului aferent. Reclamanta Frunza Nina face referire la prevederile art. 228 Cod Civil și consideră că pîrîtul Frunze Viorel cu viclenie i-a dus în eroare la încheierea contractului de donație din 11 august 2006, profitînd cu rea-credință de neinformarea și imposibilitatea acestora de a lua cunoștință și a înțelege efectele actului încheiat.

Mai indică reclamanta că, în urma încheierii contractului de donație din 11 august 2006, situația materială a acesteia s-a înrăutățit considerabil, astfel încît a rămas fără locuință și fără sursă de întreținere. Menționează că, Frunze Viorel efectiv nu locuiește și nici nu a locuit în casa donată, astfel că Frunza Nina și Frunze Leon au asigurat în continuu întreținerea și exploatarea casei de locuit cu anexele și terenul aferent, achitînd serviciile comunale și alte plăți.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 30 decembrie 2013, acțiunea a fost respinsă ca fiind nefondată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2014, s-a admis apelul declarat de Frunza Nina, s-a casat hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 30 decembrie 2013, fiind pronunțată o nouă hotărîre prin care acțiunea a fost admisă parțial. S-a reziliat contractul de donație nr. 2817 din 11 august 2006 privind donarea bunului imobil în mărime de $\frac{1}{2}$ cotă parte. În rest pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 10 decembrie 2014, au fost admise recursurile declarate de Frunze Viorel și Frunza Leon, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2015, cauza fiind restituită spre rejudecare în instanța de apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2015, s-a admis apelul declarat de Frunza Nina, s-a casat hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 30 decembrie 2013, fiind pronunțată o nouă hotărîre prin care s-a respins cererea privind repunerea în termen a cererii de chemare în judecată și s-a

respins ca tardivă acțiunea înaintată de Frunza Nina.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 06 august 2015, Frunza Nina a declarat recurs, solicitînd casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie admisă.

În motivarea recursului, recurenta a indicat că decizia instanței de apel este ilegală. Consideră recurenta că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată în speță și a încălcat dreptul Ninei Frunză la un proces echitabil, or instanța de apel a examinat incomplet cauza și nu s-a referit la argumentele reclamantei privind rezilierea parțială a contractului de donație.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, *„recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale”*.

Avînd în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa părților la 29 mai 2015 (f.d. 177), cît și faptul că la materialele cauzei nu sunt careva probe privind recepționarea acesteia, recursul înaintat de Frunza Nina se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) CPC, prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 28 octombrie 2015, recursul a fost declarat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC prezentul recurs se examinează fără prezența părților.

Examinînd argumentele invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat, care urmează a fi respins din considerentele ce urmează:

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, *„Instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs”*.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) CPC, *judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărîrii atacate, fără a administra noi dovezi*.

Colegiul menționează că în prezentul litigiu, obiectul examinării cauzei constituie două pretenții și anume:

1. Repunerea în termenul de prescripție.
2. Rezilierea parțială a contractului de donație nr. 2817 din 11 august 2006, încheiat între Frunze Leon în calitate de donator și Frunze Viorel în calitate de donatar.

Astfel, Colegiul menționează că pentru a fi soluționat fondul cauzei, instanțele inferioare în prealabil urmau să soluționeze chestiunea cu privire la repunerea în termenul de prescripție, or aceasta condiționează examinarea de mai departe a cauzei.

În conformitate cu art. 27 alin. (1) CPC, *„Disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rînd a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege*

modalitatea și mijloacele procedurale de apărare”.

Studiind cererea de chemare în judecată (f.d. 3), Colegiul constată că reclamanta în temeiul art. 228 Cod Civil, invocă nulitatea relativă a contractului de donație nr. 2817 din 11 august 2006.

Potrivit art. 233 alin. (1) Cod Civil, *„Persoana îndreptățită are dreptul să ceară anularea actului juridic pentru temeiurile stipulate la art. 227, 228 și 230 în termen de 6 luni de la data când a aflat sau trebuia să afle despre temeiul anulării”.*

Avînd în vedere sensul normei legale enunțate, Colegiul menționează că, spre deosebire de acțiunea privind nulitatea absolută a actelor juridice, acțiunea privind nulitatea relativă a actelor juridice este prescriptibilă, ceea ce presupune existența unui termen fix, prevăzut expres de legea civilă, în interior căruia persoana își poate exercita dreptul la acțiune - 6 luni de la data când a aflat sau trebuia să afle despre temeiul anulării.

În cererea de chemare în judecată, însăși reclamanta a indicat că a obținut copia contractului în cauză în decembrie 2010 și a aflat despre faptul că casa și terenul aferent ce le aparțineau ei și soțului, au devenit proprietatea fiului lor Frunze Viorel.

Astfel, din declarațiile respective reiese că în decembrie 2010, reclamanta a aflat despre pretensele temeiuri, în baza cărora pretinde nulitatea relativă a contractului de donație nr. 2817 din 11 august 2006. Prin urmare, cererea de chemare în judecată din 21 octombrie 2011, a fost depusă în afara termenului prevăzut de art. 233 Cod Civil.

Colegiul menționează că repunerea în termenul de prescripție se realizează în temeiul art. 279 alin. (1) Cod Civil, care statuează că *„În cazuri excepționale, dacă instanța de judecată constată că termenul de prescripție extinctivă nu este respectat datorită unor împrejurări legate de persoana reclamantului, dreptul încălcat al persoanei este apărut”.*

Colegiul constată că, repunerea în termenul de prescripție operează în situații excepționale și doar în prezența a probelor pertinente și concludente, ce demonstrează existența unor motive întemeiate de omitere a termenului de prescripție. Instanța de recurs menționează că reclamanta, contrar obligației de a-și proba circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor sale prevăzute la art. 118 alin. (1) CPC, careva probe ce ar demonstra omiterea justificată a termenului de prescripție nu a prezentat. Or, simple declarații precum că situația dumneai s-a înrăutățit considerabil după boli și intervenții chirurgicale, nu pot fi reținute de către instanțele judecătorești și nu pot fi puse la fundamentul unui act judecătoresc.

În asemenea circumstanțe, avînd în vedere că cererea de chemare în judecată a fost depusă în afara termenului de prescripție, cât și faptul că cererea privind repunerea în termenul de prescripție este lipsită de careva suport probator, Colegiul ajunge la concluzia că instanța de apel legal și întemeiat a respins cererea de repunere în termenul de prescripție și corect a respins ca fiind tardivă acțiunea înaintată de către Frunza Nina împotriva lui Frunze Viorel și

Frunza Leon, intervenienții accesorii notarul public Cobăneanu Angela, Oficiul cadastral teritorial Chișinău al întreprinderii de Stat „Cadastru” privind repunerea în termen, rezilierea parțială a contractului de donație și restituirea bunurilor imobile.

Reieșind din cele menționate și avînd în vedere că decizia instanței de apel este legală, iar argumentele invocate de recurentă comportă un caracter pur declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia contestată.

În temeiul celor expuse, în baza art. 445 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Frunza Nina.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2015, emisă în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Frunza Nina împotriva lui Frunze Viorel și Frunza Leon, intervenienții accesorii notarul public Cobăneanu Angela, Oficiul cadastral teritorial Chișinău al întreprinderii de Stat „Cadastru” privind repunerea în termen, rezilierea parțială a contractului de donație și restituirea bunurilor imobile.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecător

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Ion Corolevschi

Iuliana Oprea

Vladimir Timofti

Ion Druță